

**ДВНЗ “ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.Я.ГОРБАЧЕВСЬКОГО**

МОЗ УКРАЇНИ”

Кафедра оториноларингології, офтальмології та нейрохірургії

«Затверджую»

Проректор з

науково-педагогічної роботи

проф. А.Г. Шульгай

«___» _____ 2015

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЯ

Структура навчальної дисципліни	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН, З				Рік навчання	Вид контролю
	Всього, Годин/Кредитів	Аудиторних		СРС		
		Лекц.	Практ. заняття			
Модуль 1 Змістових модулів 4	90/3 кредитів ECTS	10	30	50	4	Поточний та кінцевий підсумковий
Загальне навантаження	90/3 кредитів ECTS	10	30	50	4	Поточний та кінцевий підсумковий

Робочу програму склали: проф. О.І.Яшан, доц. Ю.М.Андрейчин, доц. Мальована І.В.

Програму обговорено на засіданні кафедри оториноларингології, офтальмології та нейрохірургії

«25» травня 2015 р., Протокол № 10

Зав. кафедрою

проф. О.І.Яшан

**ДВНЗ “ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.Я.ГОРБАЧЕВСЬКОГО**

МОЗ УКРАЇНИ”

Кафедра оториноларингології, офтальмології та нейрохірургії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Проф. А.Г. Шульгай

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЯ

напрямок підготовки: 1201 Медицина

спеціальності: 7.12010001 “Лікувальна справа”

7.1201003 “Медико-профілактична справа”

факультет: медичний

2015 – 2016 навчальний рік

Розробники: завідувач кафедри оториноларингології, офтальмології та нейрохірургії проф. О.І.Яшан, доц. Ю.М.Андрейчин, доц. Мальована І.В.

Програму обговорено на засіданні кафедри
оториноларингології, офтальмології та
нейрохірургії

«25» травня 2015 р.,

Протокол № 10

Зав. кафедрою проф. О.І.Яшан

Тернопіль 2015

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 1201 Медицина (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність: 7.12010001 “Лікувальна справа”	Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		4-й	4-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		7-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,3 самостійної роботи студента – 2,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст	10 год.	10 год.
		Практичні	
		30 год.	30 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		50 год.	50 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		Вид контролю:	
Тестовий модульний контроль	Тестовий модульний контроль		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 51,2:48,8

1. Пояснювальна записка

Оториноларингологія — клінічна дисципліна, яка вивчає анатомію, фізіологію та патологію вуха, верхніх дихальних шляхів і суміжних з ними ділянок. Важливість і необхідність її викладання на завершальному етапі підготовки лікаря обумовлена тим, що захворювання верхніх дихальних шляхів стоять на одному з перших місць серед хвороб людини і становлять біля 15% всіх звертань до медичних установ. Крім того, своєчасне лікування ЛОР-хвороб є профілактикою різноманітної патології внутрішніх органів, сприяє запобіганню таких тяжких хронічних захворювань, як ревматизм, поліартрит, пієлонефрит, холецистит, патології судин, нервової системи, органа зору і тим самим зумовлює збереження працездатності та довголіття.

Програма побудована з урахуванням інтеграції навчального процесу у вищій школі і передбачає знання студентами базових теоретичних і клінічних дисциплін.

Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-модульною системою відповідно до вимог Болонського процесу.

Програма дисципліни складається з одного модуля, до складу як входять блоки змістових модулів. Обсяг навчального навантаження студентів описаний у кредитах ECTS - залікових кредитах, які зараховуються студентам при успішному засвоєнні ними відповідного модулю (залікового кредиту).

Структура навчальної дисципліни	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН, з НИХ				Рік навчання	Вид контролю
	Всього, Годин/Кредитів	Аудиторних		СРС		
		Лекц.	Практ.занять			
Модуль 1 Змістових модулів 4	90/3кредитівECTS	10	30	50	4	Поточний та кінцевий підсумковий
Загальне навантаження	90/3кредитівECTS	10	30	50	4	Поточний та кінцевий підсумковий

Орієнтовна структура модулю «Оториноларингологія»

Тема	Лекції	Практичні знання	СРС	Індивідуальна СРС
Змістовний модуль 1. Клінічна анатомія, фізіологія, методи дослідження ЛОР-органів				
1. Ендоскопічні методи дослідження ЛОР-органів. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження зовнішнього та середнього вуха	-	2	4	Написання реферату «Сучасні методи діагностики порушень слуху»
2. Клінічна анатомія, фізіологія внутрішнього вуха, методи дослідження слухового та вестибулярного аналізатора.	2	2	5	
3. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження носа, глотки, гортані, трахеї, бронхів стравоходу.	-	2	4	
Змістовний модуль 2. Захворювання вуха.				
1. Захворювання зовнішнього та середнього вуха. Гострих гнійний середній отит. Мастоїдитомія, Антромастоїдитомія.	2	2	5	
2. Хронічний гнійний середній отит, лабіринтит. Сануючі та слуховідновлюючі операції вуха.	-	2	4	
3. Негнійні захворювання вуха. Отогенні внутрішньочерепні ускладнення.	-	2	4	
Змістовний модуль 3. Захворювання верхніх дихальних шляхів.				
1. Гострі та хронічні захворювання носа	-	2	4	Написання реферату «Імунодіагностика, профілактика та лікування хронічного тонзиліту»
2. Гострі та хронічні захворювання приносових пазух.	2	2	4	
3. Риногенні орбітальні та внутрішньочерепні ускладнення.		2		
Змістовний модуль 4. Захворювання верхніх дихальних шляхів.				
1. Гострі захворювання глотки, гортані	2	2	4	
2. Хронічні захворювання глотки та гортані	-	2	4	
3. Стенози гортані. Трахеотомія.	-	2	4	
Змістовний модуль 5. Невідкладна допомога при захворюваннях ЛОР-органів.				
1. Травма носа, носова кровотеча.	2	2	4	Засвоєння методики та техніки виконання крікоконікотоміх, трахеостомії
2. Сторонні тіла ЛОР-органів, дихальних шляхів та стравоходу.		2		
3. Пухлини та інфекційні гранульоми ЛОР-органів		2		
Підготовка до практичних занять –				

<i>теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.</i>				
Підготовка до підсумкового контролю засвоєння модуля – оториноларингологія.				
Усього годин-90	10	30	50	6

2. Мета та завдання дисципліни

Метою вивчення оториноларингології є оволодіння методами діагностики, лікування та профілактики хвороб вуха, горла, носа та приносних пазух і, насамперед, тих із них, які мають найбільш широке розповсюдження. Для досягнення цієї навчальної мети студент повинен знати: клінічну анатомію та фізіологію ЛОР-органів і сучасні методи їх дослідження; етіологію, патогенез, клініку, методи лікування та профілактики хвороб носа, приносних пазух, глотки, гортані, зовнішнього, середнього та внутрішнього вуха, а також викликаних ними ускладнень.

Студент повинен вміти: оцінювати результати обстеження ЛОР-органів; розпізнавати найрозповсюдженіші ЛОР-хвороби та їх ускладнення; призначати лікування цих захворювань.

Студент повинен оволодіти: типовими ендоскопічними методами дослідження ЛОР-органів; найуживанішими практичними навичками; методами надання невідкладної допомоги хворим з травмами, сторонніми тілами, кровотечами із ЛОР-органів та стенозами верхніх дихальних шляхів.

Вивчення дисципліни передбачає курацію хворих з написанням історії хвороби, рішення ситуаційних задач, проведення тестового, комп'ютерного та безмашинного контролю при оцінці початкового, поточного та кінцевого рівня знань.

3. Зміст програми

Змістовний модуль 1.

Розділ I. Вухо

Клінічна анатомія. Зовнішнє вухо, його відділи, стінки зовнішнього слухового ходу. Середнє вухо, система його порожнин, поверхи та стінки барабанної порожнини, її вміст, будова барабанної перетинки, слухова труба, сосковидний відросток. Кровопода-чання та іннервація зовнішнього та середнього вуха. Внутрішнє вухо, його відділи, будова завитки, присінка, півколових каналів. Значення топографічних, анатомічних та вікових

особливостей зовнішнього, середнього та внутрішнього вуха в розвитку хвороб вуха та їх ускладнень.

Рецепторний апарат, провідні шляхи та центри слухового аналізатора. Будова рецепторного апарату присінка та ампул півколових каналів. Ядра вестибулярного аналізатора та їх зв'язки з іншими відділами центральної нервової системи.

Фізіологія. Характеристика адекватного подразника слухового аналізатора. Зона слухового сприйняття, чутливість до звуків різної частоти, адаптація, втома, бінауральний слух. Звукопроведення та звукосприймання. Значення барабанної перетинки, слухових кісточок, м'язів барабанної порожнини та вторинної барабанної перетинки в механізмі проведення звуку. Функції слухової труби. Кісткове звукопроведення, його типи. Теорії слуху.

Адекватні подразники ампулярного та отолітового апаратів. Ністагм, його характеристика та закономірності, три групи вестибулярних ре порогова, надпорогова та мовна аудіометрія. Об'єктивні методи дослідження слуху, акустична імпедансометрія, реєстрація слухових викликаних потенціалів, отоакустична емісія. Використання безумовних та умовних рефлексів. Ігрова аудіометрія. Диференційна діагностика уражень звукопровідного та звукосприймального апаратів.

Дослідження вестибулярної функції. Дослідження спонтанних вестибулярних реакцій. Експериментальні проби — калорична, обертальна та пневматична стимуляція, купулометрія. Вестибулярна ілюзія протиобертання.

Дослідження функції отолітового апарату: отолітова реакція, кумулятивна проба. Дослідження чутливості до прискорення Коріоліса.

Змістовний модуль 2.

Розділ 2

Хвороби зовнішнього вуха. Сторонні тіла зовнішнього слухового ходу. Сірчана пробка. Зовнішній отит (обмежений та дифузний),

Гострий гнійний середній отит. Етіологія, патогенез, клініка. Особливості перебігу гострого отиту у немовлят та при інфекційних захворюваннях. Лікування, тимпанопункція та парацентез. Мастоїдит, атипові форми, лікування мастоїдиту, антрит. Антро-мастоїдотомія.

Хронічний гнійний середній отит. Обов'язкові ознаки. Мезотимпаніт та епітимпаніт. Холестеатома. Консервативне лікування. Сануючі операції. Тимпанопластика.

Лабіринтит. Етіологія, патогенез, клініка. Гострий, дифузний, серозний та гнійний лабіринтит, хронічний обмежений лабіринтит.

Отогенні внутрішньочерепні ускладнення та отогенний сепсис. Етіологія. Шляхи та етапи поширення інфекції з вуха в порожнину черепа; Менінгіт, тромбоз сигмовидного синуса та отогенний сепсис, абсцеси великих півкуль головного мозку та мозочка. Методи діагностики та принципи лікування. Наслідки впливу грипу А (H1N1) на системи ЛОР-органів.

Негнійні захворювання вуха. Гострий та хронічний катар середнього вуха, ексудативний отит. Сенсоневральна приглухуватість. Отосклероз. Хвороба Мен'єра. Слухопротезування.

Змістовий модуль 3

Розділ III. Ніс та приносові пазухи

Клінічна анатомія носа. Зовнішній ніс: кістковий та хрящовий скелет зовнішнього носа, кровопостачання, особливості венозного відпливу крові, іннервація, лімфатична система. Порожнина носа: стінки, сусідство з іншими органами та порожниною черепа, носові раковини та носові ходи, хоани, будова слизової оболонки носа (дихальна і нюхова зони), артеріальне кровопостачання та венозний відплив, особливості венозних утворень порожнини носа: кавернозна тканина, венозні сплетіння, їх роль, кровоточива зола носа, іннервація слизової оболонки порожнини носа. Рефлекси з порожнини носа.

Фізіологія носа. Функції носа: дихальна, захисна, нюхова, резонаторна, слезовивідна, мімічна. Носове дихання, його вплив на функціональний стан організму, на фізичний та психічний розвиток дитини, розвиток мови, виникнення захворювань інших органів та систем. Нюховий аналізатор.

Клінічна анатомія та фізіологія приносових пазух. Будова, топографія, індивідуальні та вікові особливості. Функції приносових пазух.

Методи дослідження. Зовнішній огляд та пальпація. Передня та задня риноскопія. Відеоендоскопія порожнини носа та приносових пазух, рентгенографія, магнітно-резонансна та комп'ютерна томографія. Пункція, трепанопункція та зондування. Дослідження дихальної та нюхової функцій носа.

Хвороби носа. Вроджені аномалії. Травми, сторонні тіла. Деформація зовнішнього носа та перегородки носа. Кровотеча з носа: найчастіша локалізація, загальні та місцеві причини; принципи лікування, надання невідкладної допомоги, передня та задня тампонада, хірургічні методи зупинки. Гематома та абсцес перегородки носа. Відмороження, опіки. Бешиха, сикоз, екзема, ринофіма, фурункул та карбункул, можливі ускладнення.

Гострий риніт, особливості його перебігу в залежності від віку. Хронічний риніт, його форми: катаральний, гіпертрофічний, атрофічний (простий і озена), вазомоторний (алергічний, нейровегетативний).

Захворювання приносних пазух. Травми. Класифікація синуситів. Гострий та хронічний гайморит, етмоїдит, фронтит, сфеноїдит. Гемісинусит та паісинусит. Поліпи носа. Одонтогенний гайморит, особливості клініки та лікування.

Орбітальні та внутрішньочерепні ускладнення при запальних хворобах носа і приносних пазух.

Доброякісні (ангіофіброма, остеома, папілома) та злоякісні (рак, саркома, нейроестезіобластома, меланома) пухлини носа та приносних пазух.

Змістовний модуль 4.

Розділ IV. Глотка

Клінічна анатомія та фізіологія. Топографія глотки. Три відділи глотки. Зів. Стінки глотки. Заглотковий простір. М'язи глотки. Кровопостачання, лімфовідтік та іннервація глотки. Функції глотки.

Лімфаденоїдне кільце глотки. Будова піднебінного мигдалика. Функції лімфаденоїдного глоткового кільця; імунна, кровотворна, рефлекторна.

Методи дослідження. Пальпація регіонарних лімфатичних вузлів. Орофарингоскопія, задня риноскопія, непряма ларингоскопія, пальцеве дослідження носоглотки. Оцінка стану піднебінних мигдаликів — тонзилоротація, визначення характеру вмісту лакун.

Хвороби. Травми та сторонні тіла і невідкладна допомога при них. Гострий фарингіт. Хронічний фарингіт та його форми. Лептотрихоз.

Тонзиліт. Класифікація. Первинні ангіни: катаральна, фолікулярна, лакунарна, виразково-плівчаста ангіни, диференційна діагностика, загальні принципи обстеження та лікування. Вторинні ангіни. Ускладнення ангін: паратонзиліт та паратонзиллярний абсцес, латерофарингеальний абсцес, внутрішньомигдаликовий абсцес, аденофлегмона ший, розлита флегмона ший, тонзілогенний медіастиніт, тонзілогенний сепсис. Абсцестонзилектомія. Заглотковий абсцес. Дифтерія глотки.

Хронічний тонзиліт. Етіологія, патогенез, патологічна анатомія. Класифікація. Місцеві ознаки. Види декомпенсації. Формування діагнозу. Методи консервативного лікування. Показання до хірургічного лікування і його різновиди.

Гіпертрофія піднебінних мигдаликів. Аденоїди, аденоїдит.

Пухлини. Юнацька ангіофіброма носоглотки. Рак глотки. Тонзиллярні пухлини: лімфоєпітеліома, ретикулосаркома (ретикулоцитома).

Змістовний модуль 4.

Розділ IV. Гортань, трахея, бронхи

Клінічна анатомія та фізіологія. Топографія гортані, трахеї та бронхів. Вікові особливості, рівень розташування, значення його для трахеостомії. Хрящі, суглоби і зв'язки, клінічне значення для конікотомії. Зовнішні та внутрішні м'язи гортані. Функціональна класифікація м'язів гортані. Порожнина гортані, будова слизового та підслизового шару, його значення для розвитку набряку гортані і виникнення гортанної ангіни. Кровопостачання та іннервація. Особливості лімфатичної системи гортані. Дихальна, захисна, голосова та мовна функції гортані.

Методи дослідження. Зовнішній огляд, пальпація, непрямі і пряма ларингоскопія, мікроларингоскопія, ларингостробоскопія, трахеобронхоскопія, дихальна бронхоскопія, фібрларинготрахео-бронхоскопія. Рентгенологічне та томографічне обстеження, комп'ютерна та магнітно-резонансна томографія гортані, трахеї та бронхів.

Хвороби гортані. Травми гортані і трахеї, невідкладна допомога. Стеноз гортані: визначення поняття, причини гострого та хронічного стенозу гортані, стадії, принципи лікування. Трахеотомія і трахеостомія: показання, її варіанти, техніка операції. Конікотомія. Гострий катаральний ларингіт. Гортанна ангіна, флегмонозний ларингіт, абсцес надгортанника, хондроперихондрит гортані. Гострий ларинготрахеїт у дітей: етіологія, патогенез, клінічна класифікація, клініка, принципи лікування, продовжена назотрахеальна інтубація. Дифтерія гортані. Хронічний ларингіт: катаральний, гіпертрофічний, атрофічний. Передпухлинні хвороби гортані.

Змістовий модуль 5

Розділ V

Пухлини гортані. Доброякісні: фіброма, папілома (папіломатоз). Злоякісні — рак гортані: стадії захворювання, клініка, діагностика, в т. ч. принципи ранньої діагностики. Мікроларингоскопія в діагностиці та лікуванні раку гортані. Хірургічне та променеве лікування. Хіміотерапія. Реконструктивні операції на гортані. Значення профілактичних оглядів та диспансеризації в діагностиці і запобіганні злоякісних новоутворень гортані.

Сторонні тіла гортані, трахеї та бронхів. Вікові аспекти. Особливості клініки при сторонніх тілах гортані та трахеї, методи їх видалення. Клініка сторонніх тіл бронхів: період гострих респіраторних порушень, латентний період, період ускладнень. Різновиди стенозу бронхів: повний, частковий, вентиляційний. Рентгенологічне обстеження хворого. Феномен Гольцкнехта—Якобсона. Методи їх видалення.

Розділ VI. Стравохід

Клінічна анатомія. Топографія стравоходу. Будова стінки, кровопостачання, лімфовідтік, іннервація. Фізіологічні звуження стравоходу, їх клінічне значення.

Методи дослідження. Рентгенологічне обстеження. Езофагоскопія: методи анестезії, інструментарій і техніка маніпуляції.

Сторонні тіла. Клініка. Етапи обстеження хворого з підозрою на стороннє тіло стравоходу. Місце фіброезофагоскопії в діагностиці та лікуванні сторонніх тіл стравоходу. Показання до езофагоскопії. Ускладнення.

Опіки стравоходу. Причини. Клініка. Перша допомога. Лікування. Бужування стравоходу.

Розділ VII. Інфекційні гранульоми

Склерома. Епідеміологія. Ендемічні зони розповсюдження хвороби. Етіошляхів.

Сифіліс. Туберкульоз

4. Тематичний план лекцій

№	Тема лекції	Кількість годин
1	Введення в спеціальність. Методи дослідження слухового та вестибулярного аналізаторів.	2
2	Гострий гнійний середній отит. Мастоїдит.	2
3	Хронічний гнійний середній отит. Тимпанопластика Отогенні внутрішньочерепні ускладнення.	2
4	Хронічні риніти. Гострий та хронічний синусити. Риногенні ускладнення.	2
5	Морфологія та фізіологія лімфаденоїдного кільця глотки. Класифікація тонзилітів. Ангіни. Хронічний тонзиліт. Стеноз гортані, інтубація, трахеостомія. Гострі захворювання гортані. Хронічні захворювання гортані.	2

Всього — 10 год

5. Тематичний план практичних занять

№	Назва заняття	години
1	Визначення початкового рівня знань. Методика і техніка ендоскопічного дослідження ЛОР-органів. Клінічна анатомія та фізіологія слухового аналізатора. Методи дослідження слухового аналізатора. Клінічна анатомія, фізіологія і методи дослідження вестибулярного аналізатора.	6
2	Хвороби вуха: сірчана пробка, зовнішній отит (фурункул зовнішнього слухового ходу, дифузний отит), гострий гнійний середній отит, мастоїдит. Хвороби вуха: хронічне гнійне запалення середнього вуха (мезотимпаніт, епітимпаніт), лабіринтит. Сануючі операції вуха, тимпаноластика. Отогенні внутрішньочерепні ускладнення та отогенний сепсис. Негнійні захворювання вуха: катар середнього вуха, сенсоневральна приглухуватість, отосклероз, хвороба Мен'єра. Клінічна анатомія, фізіологія і методи дослідження глотки, гортані, трахеї, бронхів і стравоходу. Вірус грипу А (H1N1).	6
3	Клінічна анатомія, фізіологія і методи дослідження носа, приносних пазух, глотки, гортані, трахеї, бронхів і стравоходу. Хвороби носа: викривлення носової перегородки, фурункул носа, гострий та хронічні риніти. Хвороби приносних пазух: гострі та хронічні синусити, орбітальні та внутрішньочерепні ускладнення риногенного походження. Курація хворих.	6
4	Хвороби глотки: гострі та хронічні фарингіти, лептотрихоз, класифікація тонзилітів, первинні та вторинні ангіни, ускладнення ангін, заглотковий абсцес, дифтерія глотки. Хвороби глотки: хронічний тонзиліт, гіпертрофія піднебінних і глоткового мигдаликів. Хвороби гортані: набряк гортані, стеноз гортані, гострий ларингіт, гортанна ангіна, флегмонозний ларингіт, хондроперихондрит гортані. Гострий ларинготрахеїт у дітей, дифтерія гортані, хронічний ларингіт, передпухлинні захворювання гортані. Трахеотомія. Конікотомія.	6
5	Пухлини та інфекційні гранульоми верхніх дихальних шляхів. Травми, сторонні тіла, кровотеча з ЛОР-органів. Невідкладна допомога при ЛОР- хворобах. Диференційований залік	6

Всього — 30 год

8. Тематичний план самостійної роботи студентів

№	тема	Кількість годин
1	Імпедансометрія	4
2	Диференціальна діагностика порушень звукопровідного та звукосприймального апаратів	4
3	Щадні сануючі операції вуха	4
4	Тимпанопластика	4
5	Ексудативний отит	4
6	Деформація зовнішнього носа. Ринопластика	3
7	Функції лімфаденоїдного глоткового кільця	4
8	Тонзиллярні (радіочутливі) пухлини	4
9	Передракові захворювання гортані	3
10	Сторонні тіла бронхів	4
11	Функціональні захворювання голосового апарату	4
12	Мікози ЛОР-органів	4
13	Допомога хворим з ураженням ЛОР-органів на етапах евакуації	4
	Разом	50

9. Перелік практичних навичок внесених у матрикул

№	Назва практичної навички	Рівень опанування	Лінія матрикула	Назва змістового модуля у матрикулі
1	Курація хворого з отитом	3	4	Змістовний модуль 1
2	Курація хворого з синуситом	3	4	Змістовний модуль 2
3	Курація хворого з тонзилітом	3	4	Змістовний модуль 3

Індивідуальні заняття – не передбачено

10. Методи навчання

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, задачі.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи:

аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи:

проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

11. Методи контролю

Форми контролю і оцінювання дисципліни

При оцінюванні знань студентів приділяється перевага стандартизованим методам контролю: тестування (усне, письмове, комп'ютерне), структуровані письмові роботи, структурований контроль практичних навичок.

Оцінка з дисципліни визначається як середня з оцінок за два модулі, на які структурована навчальна дисципліна.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності та оцінки підсумкового модульного контролю і виражається за 200 бальною системою.

Форми контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок.

Форми поточного контролю:

Теоретичні знання – тестові завдання, комп'ютерне тестування, індивідуальне опитування, співбесіда, хімічні диктанти, письмові роботи.

Практичні навички та уміння – самостійне виконання обстеження та лікування хворих та вміння робити висновки уміння самостійно виконувати окремі операції, написання історій хвороби. Підсумковий контроль здійснюється на основі теоретичних знань, практичних навичок та умінь.

Підсумковий контроль засвоєння модуля відбувається по завершенню вивчення блоку відповідних змістових модулів шляхом тестування і вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Форми підсумкового контролю:

Теоретичні знання – система питань письмового та комп’ютерного тестування.

Практичні навички та уміння – самостійно провести обстеження хворого та визначити план додаткових методів обстеження та лікування .

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів, що присвоюються студентам

№	Модуль №1 (поточне тестування)	Оцінка
1	Змістовий модуль 1	
	Заняття 1	12
	Заняття 2	12
	Заняття 3	12
2	Змістовий модуль 2	
	Заняття 4	12
	Заняття 5	12
	Заняття 6	12
3	Змістовий модуль 3	
	Заняття 7	12
	Заняття 8	12
	Заняття 9	12
3	Змістовий модуль 4	
	Заняття 10	12
	Середній бал за заняття переводиться у шкалу оцінювання	120 балів
Підсумковий контроль засвоєння модуля	80	
РАЗОМ сума балів за засвоєння модуля №1	200	

Мінімальний середній бал, з якою студент допускається до складання підсумкового контролю модуля – 4 бали.

Максимальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модуля, дорівнює 120 балам.

Модульний підсумковий контроль:

Модульний підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення модуля. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні модуля набрали кількість балів не меншу за мінімальну.

Форма проведення підсумкового контролю має бути стандартизованою і включати контроль теоретичної і практичної підготовки. Конкретні форми контролю з оториноларингології визначаються у робочій навчальній програмі.

Максимальна сума балів підсумкового контролю дорівнює 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менш **50 балів**.

Оцінювання дисципліни:

Оцінка з оториноларингології виставляється лише тим студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни.

Кількість балів, яку студент набирає з дисципліни, визначається як середнє арифметичне кількості балів з модулів дисципліни і підсумкового контролю засвоєння модулів № 1 і 2.

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів має перевірятися статистичними методами (коефіцієнт кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового модульного контролю).

Конвертація кількості балів з оториноларингології у оцінки за шкалою ECTS та 4-ри бальну (традиційну)

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у шкалу ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Відсоток студентів визначається на виборці студентів даного курсу в межах відповідної спеціальності.

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у 4-ри бальну шкалу таким чином:

Оцінка ECTS	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
A	«5»
B, C	«4»
D, E	«3»
FX, F	«2»

Оцінка з оториноларингології FX та F («2») виставляється студенту, якому не зараховано хоча б один модуль з дисципліни.

Оцінка FX («2») виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали модульний підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового модульного контролю, не більше 2-ох разів, під час зимових канікул та впродовж двох (додаткових) тижнів після закінчення весняного семестру за графіком, затвердженим ректором.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного модуля, або не набрали за поточний навчальну діяльність з модуля мінімальну кількість балів) повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
	A	відмінно	зараховано
	B	добре	
	C		
	D		
	E	задовільно	
	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Матеріали підготовки до лекцій.
2. Презентації лекцій.

3. Матеріали підготовки до практичних занять
4. Методичні вказівки до практичних занять.
5. Варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів.
6. Тестові завдання для підсумкового тестового модульного контролю.
7. Тестові завдання для щоденного контролю.
8. Варіанти теоретичних питань для самостійного вивчення.

Перелік навчально-методичної літератури

Основна література

1. Абизов Р.А. Онкоотоларингологія.-Київ: «Книга плюс»,2001.-272с.
2. Бартон М.Болезни уха, горла и носа/ Пер.с англ. М.: «Издательство Бином», СПб.: «Невский Диалект», 2002г.- 288с.
- 3.Богомильский М.Р., Чистякова В.Р. Детская оториноларингология.- М.:ГОЗТАР-МЕД, 2001.-432 с.
4. Оториноларингологія. Д.І.Заболотний, Ю.В.Мітін, С.Б.Безшапочний, Ю.В.Деева- — К.: ВСВ «Медицина», 2010.- 472с.+32 кольор. вкл.
5. Otorhinolaryngology Y.Mitin, Y.Deyeva, M.Zavaliy, Y.Gomza, V.Didkovskiy, L.Krynychko, O.Motaylo, Z.Tereschenko, Y.Shevchuk. Editer by Profesor Y.Mitin, Y.Deyeva. Associate Profesor Y.Deyeva. Second edition, revised and expended. Kyiv, AUS Medicina Publishing,2011.
6. Лайко А.А., Заболотний Д.И., Лайко В.А. Рецидивирующий средний отит.- К.: Логос, 2001.- 148с.
7. Левин Л.Т., Темкин Я.С. Хирургические болезни уха.- М.: Мед.лит., 2002.- 432 с.
8. [Матеріали для самопідготовки студентів до практичних занять з оториноларингології](#)
9. Мітін Ю.В. Оториноларингологія.- Київ, «Фарм Арт», 2000.- 304 с.
10. Мітін Ю.В., Васильєв М.В., Заболотний Д.І. та ін. Посібник для практичних занять з оториноларингології.- К.: Здоров'я, 2002.- 168 с.
11. ПлужниковМ.С., ДавреноваГ.В., Никитин К.А. Ангина и хронический тонзилит.- СПб.: «Диалог», 2002.- 152с.
12. Солдатов И.Б., Гофман В.Р. Оториноларингология. - СПб., 2001.- 472 с.

Додаткова література.

- 1.Володин Н.Н., Дегтярева М.В. и др. Справочник по иммунотерапии.- М.: «Диалог»,

2002.-480 с.

2. Синяченко В.В. Обсяг і методики обстеження об'єктивного статусу дітей з ЛОР-патологією.-К.: Логос, 2000.- 140 с.
3. Пискунов Г.З., Пискунов С.З. Лекарственные средства, применяемые в оториноларингологии.-М.:ЗАО "Финстатинформ", 2000.-275 с.